

Vývoj a proměny stranického systému na Faerských ostrovech

Václav Brachtl¹

Abstract: *Party System Development in the Faroe Islands.*

The article deals with the creation of and changes in the party system of the Faroe Islands. Sartori's party system typology is used. Attention is also paid to the cleavages shaping the Faroese party system. The story of Faroese party politics starts at the beginning of the 20th century when the Unionist and Self-Government parties were founded. The system was influenced mainly by Faroese-Danish relations and by economic crises in the 1920s and 1990s.

Key words: *Faroe Islands, Party system, Political parties, Cleavages.*

Úvod

Faerské ostrovy jsou v českém prostředí známé především díky svému reprezentačnímu fotbalovému týmu, s nímž se české národní mužstvo několikrát utkalo v kvalifikacích na fotbalové šampionáty. Daleko méně známá je podoba faerského politického a stranického systému.

Faery jsou tvořeny souostrovím osmnácti ostrovů, které se nacházejí v severním Atlantiku mezi Britskými ostrovy, Islandem a Skandinávským poloostrovem. V roce 2010 žilo na Faerách bezmála 50.000 obyvatel. Hlavním městem Faerských ostrovů je Tórshavn, kde žije zhruba 12.500 obyvatel.² Od roku 1948 jsou Faery samosprávným územím Dánského království. Disponují proporčně voleným parlamentem (Løgting), který ustavuje faerskou exekutivu (Petersson 1994: 30). Dánskou vládu na ostrovech zastupuje vysoký komisař. Faerané volí dva poslance do dánského parlamentu.

K faerskému stranickému systému neexistuje v českém prostředí téměř žádná politologická literatura. Následující řádky se tuto mezeru pokusí alespoň částečně zacetit. Cílem práce je popsat vývoj a proměny stranického systému od počátku 20. století, kdy byly na Faerských ostrovech založeny první dvě politické strany, identifikovat hlavní konfliktní linie

¹ Kontakt: Katedra politologie, Fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity, Joštova 10, 602 00 Brno; e-mail: 182121@mail.muni.cz.

² Údaje o počtu obyvatel, stejně jako veškeré volební výsledky uvedené v této práci, jsou převzaty z webových stránek Faerského statistického úřadu (Hagstova Føroya – Population and elections).

a pokusit se přiřadit faerský systém stran k jednomu ze Sartoriho typů stranických systémů (Sartori 2005: 123-391).

Vznik a vývoj faerských politických stran v první polovině 20. století

Na začátku vývoje strukturovanější stranické soutěže proti sobě stála dvě uskupení: Unionistická strana (*Sambandsflokkurin*, SF) a Strana samosprávy (*Sjálvstýrisflokkurin*, SSF)³. Protože Løgting byl v té době pouze poradním orgánem dánských autorit ovládajících Faerské ostrovy, střet mezi stranami na pravolevé ose zatím neprobíhal. Unionistická strana, založená v roce 1906, byla v socioekonomických otázkách nevyhraněná. Když došlo ke zvolení dvou členů SF do dánského parlamentu, jeden zákonodárce se obvykle připojil k liberálům a druhý ke konzervativcům (Mørkøre 1991: 61). Až o několik desetiletí později se unionisté začali profilovat jako pravicově liberální strana. Z hlediska socioekonomického štěpení byla obtížně zařaditelná také Strana samosprávy, již zformoval básník a jeden z vůdců faerského národně obrozeneckého hnutí Joannes Patursson v roce 1906 (za oficiální rok vzniku bývá někdy uváděn letopočet 1909). V řadách SSF se nacházeli jak konzervativci, tak socialisté (Mørkøre 1991: 61). Strana samosprávy dnes představuje sociálně liberální subjekt.

Hlavní střet mezi oběma stranami probíhal v otázce postoje k Dánsku. Zatímco SF podporovala úzké vztahy s monarchií a stávající uspořádání, identita SSF byla spjata s nacionalisticko-populistickou ideologií. Strana požadovala silnější pozici Løgtingu a zrovnoprávnění faerského jazyka s dánštinou (Szajkowski 2005: 177-178). Projevila se tak konfliktní linie centrum versus periferie, která spolu se socioekonomickým štěpením tvoří dodnes hlavní cleavage faerského stranického systému (Ackrén 2006: 227; Einhorn 1999: 20-21; Mørkøre 1991; Grímsson 1978: 325), i když druhé uvedené konfliktní linie bývá některými autory přikládán menší význam (srov. Hoff, West 2008: 314; Jonsson 1995: 106; Petersson 1994: 52).

Ve volbách v roce 1906 byli úspěšnější unionisté, kteří obdrželi 62,4 % hlasů, zatímco SSF obdržela 37,6 %. Ve druhé dekádě 20. století se však volební výsledky obou stran postupně sblížovaly, až v roce 1916 převážily hlasy pro SSF. Strana však většinu mandátů v Løgtingu nezískala. První parlamentní majority dosáhla o dva roky později, přestože obdržela méně hlasů než unionisté. V první polovině 20. let opět vítězila SF.

³ V anglicky psaných textech se kromě *Self-Government Party* lze setkat také s označením *Independence Party*, *Autonomist Party*, *Self-Rule Party* nebo *Home Rule Party*.

Volby roku 1928 znamenaly konec fáze bipartismu a přechod k multipartismu. V roce 1925 založili faerští odboráři s pomocí dánských sociálních demokratů Stranu rovnosti (*Javnaðarflokkurin*, JF)⁴ (Mørkøre 1991: 62). Ta ve volbách o tři roky později získala poprvé parlamentní zastoupení, když se k ní přidali někteří levicově smýšlející členové SSF (Szajkowski 2005: 177). Faerští sociální demokraté přitom byli ve vztahu s Dánskem zastánci *statu quo*. JF měla přízeň desetin voličů, které přetáhla zejména unionistům, jejichž zisky poklesly o více než 10 procentních bodů. Podpora SSF se pohybovala okolo 40 %.

Krise rybářského průmyslu pomohla ve volbách v roce 1936 k výraznému vzestupu JF (Ackrén 2006: 225). Sociální demokraté obdrželi téměř čtvrtinu všech hlasů (o čtyři roky dříve získali lehce přes 10 %), v absolutních číslech oproti předchozím volbám získali více než zdvojnásobili. Pokles zaznamenali unionisté, a to z 50 na 33 %. Podobného výsledku dosáhla také vítězná Strana samosprávy. Na následující čtyři roky zasedla do parlamentu další formace, konzervativní Strana obchodu (*Vinnuflokkurin*)⁵, která získala 8 % hlasů a spolu se sociálními demokraty vnesla do faerského stranického systému novou dimenzi – soupeření na pravolevé ose (Mørkøre 1991: 59-60).

Významná čtvrtá formace se na půdě Løgtingu objevila v roce 1940 v podobě konzervativní Lidové strany (*Fólkaflokkurin*, FF)⁶. Ta vznikla sloučením Strany obchodu a pravicové frakce SSF (jejíž součástí byl i vůdce faerského nacionalismu Joannes Patursson), které přetáhla většinu voličů, a stala se tak druhou nejsilnější stranou (Wylie 1986: 170). SSF zaznamenala v roce 1940 pokles hlasů ze 34,2 na 16,2 %. Nezávislost podporující konzervativci obdrželi čtvrtinu všech hlasů a jejich zisky výrazně rostly i v následujících letech. S více než 40% podporou vyhráli volby jak o tři roky později, tak i v roce 1945. Citelně ztrácela především SSF, která v rozmezí let 1936–1945 přišla o více než polovinu voličů. Unionisté ve stejné době zaznamenali propad ze třetiny na čtvrtinu obdržených hlasů, sociální demokraté získávali okolo 20 %.

Zatímco Dánsko bylo během druhé světové války okupováno Němci, Faerské ostrovy se dostaly pod ochranu Velké Británie. Løgting získal legislativní pravomoci a exekutivní moc přešla od dánské vlády do rukou dánského guvernéra Faerských ostrovů (Mørkøre 1991: 62). V tomto období vznikaly silné tendence usilující o úplné osamostatnění ostrovů. Vyvrcholením těchto snah bylo referendum v září 1946, v němž se těsná většina Faeřanů vyslovila pro nezávislost.

⁴ V anglicky psaných textech se kromě *Equality Party* lze setkat také s označením *Social Democratic Party*.

⁵ V anglicky psaných textech se kromě *Business Party* lze setkat také s označením *Economic Party* nebo *Commerce Party*.

⁶ V anglicky psaných textech se kromě *People's Party* lze setkat také s označením *Conservative Party* nebo *Popular Party*.

Dánská vláda však pro jednostrannost prohlásila deklaraci nezávislosti za neplatnou a nechala rozpustit Løgting. Ve volbách pak získali většinu odpůrci secese.⁷ Po jednáních mezi dánskou a faerskou reprezentací získaly ostrovy o dva roky později širokou autonomii především v ekonomické a kulturní sféře a exekutivní pravomoci přešly z dánského guvernéra na nově ustavenou faerskou vládu (podrobněji viz např. á Rógvi 2004: 30-38; Jensen 2003: 171-177; Act on the Home Government of the Faroes).

Faerské strany od padesátých do devadesátých let 20. století

V roce 1948 se na politické scéně objevil nový významný hráč: Republikánská strana (*Tjóðveldisflokkurin*, TF)⁸, socialistická formace požadující secesi od Dánska. Odvolávala se při tom na výsledek referenda z roku 1946 (Szajkowski 2005: 177). TF v Løgtingu zasedla poprvé v roce 1950, kdy získala desetinu všech hlasů. O čtyři roky později však obdržela již necelých 24 %, podobně i v roce 1958. Strana měla podporu především mezi rybáři, kteří požadovali rozšíření a ochranu lovišť kolem ostrovů. Z tohoto důvodu strana odmítala vstup do Evropského hospodářského společenství, neboť Faery by ztratily kontrolu nad oblastmi rybolovu (Mørkøre 1991: 63). Od první poloviny 60. do druhé poloviny 80. let získávala TF kolem pětiny všech hlasů i mandátů. V roce 1988 zaznamenala pokles na 16 a o dva roky později na necelých 15 %, což znamenalo zisk jen čtyř poslaneckých křesel z dvaatřiceti (do roku 1990 měli republikáni obvykle šest poslanců).

S příchodem TF začali výrazně ztrácet proautonomní lidovci, kteří mezi lety 1946 a 1958 přišli o více než polovinu voličů. Zatímco v prvních poválečných volbách obdrželi bezmála 41 % hlasů, v roce 1950 to bylo 32 % (což na vítězství ve volbách ještě stačilo) a o čtyři roky později už jen 21 %. Od té doby získávali stejně jako republikáni okolo pětiny ze všech hlasů a 5–6 mandátů, v 80. letech to bylo 7–8 křesel z dvaatřiceti. Prvenství ve volbách zaznamenali až roku 1988, kdy na druhé místo odsunuli Stranu rovnosti, aby si o dva roky později oba subjekty svá umístění vyměnily.

⁷ S 41 % hlasů sice zvítězili lidovci, avšak jak unionisté, tak sociální demokraté měli přes 28 %. Členové Strany samosprávy kandidovali společně se sociálními demokraty (Szajkowski 2005: 177).

⁸ V anglicky psaných textech se kromě *Republican Party* lze setkat také s označením *National Party*.

Od roku 1958 až do první poloviny 90. let působilo ve faerském parlamentu šest stran. Proautonomní centristická Pokroková strana (*Framburðsflokkurin*)⁹ získávala v Løgtingu až do roku 1978 jeden mandát, přičemž její volební výsledky se pohybovaly mezi 2,5 a 4,5 % hlasů. V roce 1978 vytvořila pod názvem Pokroková a rybářská strana (*Framburðs- og Fiskivinnuflokkurin*, FFF) alianci s dalšími centristickými subjekty orientovanými na rybolov. Od té doby své zisky zdvojnásobila, přesto zůstala nejmenší parlamentní formací. V roce 1984 se přejmenovala na Křesťanskou lidovou stranu, Faerskou pokrokovou a rybářskou stranu (*Kristiligi Fólkaflokkurin*, *Føroya Framburðs- og Fiskivinnuflokkurin*, KFFFF).¹⁰

Od konce 50. let výrazně posílili sociální demokraté. JF získávala do roku 1958 kolem pětiny ze všech hlasů, pak ale její podpora vzrostla. Až do druhé poloviny 70. let a znovu v letech

⁹ V anglicky psaných textech se lze setkat s označením *Progressive Party* nebo *The Progress Party*. Jonsson (1995: 106) používá označení *Progressive Party* pro *Framsóknarflokkurin*, kterou překládám jako Pokrokářská strana (Faerský statistický úřad pro ni používá anglické pojmenování *Progressionist's Party*) (viz následující pozn.).

¹⁰ Údaje o tomto subjektu se v literatuře a zdrojích často liší. Na stránkách Faerského statistického úřadu (Hagstova Føroya – Population and elections) je v poznámce u volebních výsledků Pokrokové strany uvedeno, že od roku 1978 vystupovala jako Pokroková a rybářská strana (*Framburðs- og Fiskivinnuflokkurin*), od roku 1984 Křesťanská lidová strana, Faerská pokroková a rybářská strana (*Kristiligi Fólkaflokkurin*, *Føroya Framburðs- og Fiskivinnuflokkurin*) a v roce 1986 vznikla Pokrokářská strana (*Framsóknarflokkurin*). Szajkowski (2005: 176) uvádí, že Křesťanská lidová strana/Faerská pokroková a rybářská strana (*Kristiligi Fólkaflokkurin*/*Framburðs- og Fiskivinnuflokkurin*, KF/FFF) byla aliancí Pokrokové strany a dalších centristických subjektů, která vznikla před volbami v roce 1978. Mørkøre (1991: 58) píše, že *Kristiligi Fólkaflokkurin* vznikla v roce 1955 a nebyla původně křesťanskou stranou, ale stala se jí až v 80. letech. Wylie (1986: 170-171) uvádí, že Pokroková strana byla založena v roce 1954 a od roku 1978 nese označení Pokroková a rybářská strana (*Framburðs- og Fiskivinnuflokkurin*). Jonsson (1995: 106) s odvoláním na Faerský statistický úřad uvádí v grafu výsledky Křesťanské lidové strany (*Kristiligi Fólkaflokkurin*/*Framburðs- og fiskivinnuflokkurin*, KF/FRF) od roku 1954, přičemž výsledek Pokrokářské strany (*Framsóknarflokkurin*, F) uvádí samostatně jen pro rok 1988. Server Parties and Elections in Europe uvádí volební výsledky Křesťanské lidové strany (KFF) od roku 1958, Petersson (1994: 60 a 63) tak činí od roku 1970. Od voleb 1958 zaznamenává výsledky Pokrokové strany s výše zmíněnou poznámkou Faerský statistický úřad, přičemž pro rok 1988 uvádí také výsledek Pokrokářské strany (*Framsóknarflokkurin*). Jasně do tohoto zmatku snad vnáší švédská Wikipedie (ačkoliv používání otevřené encyklopedie jako zdroje může být diskutabilní). Ta v heslech „Kristiligi Fólkaflokkurin, Føroya Framburðs- og Fiskivinnuflokkur“ (KFFFF) a „Adolf Hansen“ uvádí, že KFFFF byla do faerského parlamentu zvolena poprvé v roce 1958, a to pod názvem Pokroková strana. Později se k Pokrokové straně připojila skupina kolem politika Adolfa Hansena a vznikla Pokroková a rybářská strana (*Framburðs- og fiskivinnuflokkurin*, FFF), z níž se po připojení další skupiny stala KFFFF. Poté, co se v roce 1984 stala KFFFF vládní stranou, Hansen odešel a založil *Framsóknarflokkurin* – tedy Pokrokářskou stranu, která kandidovala v roce 1988 a s 2,1 % hlasů do parlamentu neprošla. Není ovšem jasné, zda FFF a KFFFF byly koalicí dvou, resp. tří stran, nebo jednou stranou spojující názvy zakládajících subjektů.

1984 a 1990 byla sociální demokracie nejsilnější stranou, která po tři desetiletí disponovala zhruba čtvrtinou všech mandátů. Kromě období 1962–1966 a 1980–1984 byla až do roku 1988 součástí všech vládních koalic. Svého vrcholu dosáhla v předčasných volbách v roce 1990, kdy obdržela dokonce deset poslaneckých křesel z dvaatřiceti a vytvořila vládu s lidovci. Po čtyřiceti letech tak vznikla koalice, jež se skládala jen ze dvou stran¹¹ (obvykle bylo a stále ještě je potřeba k vytvoření exekutivní koalice tří až čtyř subjektů).

Podpora Unionistické strany od druhé poloviny 40. až do první poloviny 60. let klesala. S více než čtvrtinou všech hlasů unionisté v roce 1950 skončili na druhém místě a o čtyři roky později dokonce volby vyhráli, pak se ale jejich zisky pozvolna propadly na zhruba 20 % hlasů i mandátů, čímž se vyrovnali lidovcům a republikánům. SF zaznamenala výrazný úspěch ve volbách 1978, kdy s 26 % hlasů odsunula na druhé místo Stranu rovnosti a získala osm poslaneckých míst z dvaatřiceti. Unionisté zvítězili i o dva roky později, pak se ale opět propadli na v průměru 20 % hlasů a až do voleb 1994 končili na třetím místě.

Druhý nejmenší parlamentní subjekt, Strana samosprávy, získával 5 až 9 % hlasů a s výjimkou období 1974–1980 byl součástí všech vládních koalic od roku 1954 až do června 1989. SSF disponovala průměrně dvěma poslaneckými mandáty.

Odlíšné postoje k socioekonomickým tématům a k otázce vztahu s Dánskem nebyly překážkou při tvorbě exekutivních koalic, a tak vládu obvykle sestavovaly strany zastávající zcela rozdílné pozice. Spíše výjimkou byla v tomto ohledu koalice proautonomních stran (lidovci, republikáni, Strana samosprávy a Pokroková strana) v letech 1962–1966 a 1988–1989. Koalice přitom byly poměrně stabilní. Od roku 1950 až do začátku 90. let došlo jen ke dvojím předčasným volbám (1980 a 1990). V průběhu volebního období se složení vlády měnilo pouze v červnu 1989, kdy koalici s lidovci a republikány opustily KFFFFF a Strana samosprávy, jež nahradili unionisté. Během sledovaných čtyř desetiletí se každá strana objevila minimálně třikrát v exekutivní koalici, přičemž ve vládě se nikdy nepotkaly pouze KFFFFF a Unionistická strana (viz tabulku č. 4 v příloze).

¹¹ V letech 1950–1954 vládli společně lidovci a unionisté.

Od hospodářské krize do současnosti

V první polovině 90. let postihla Faery vážná ekonomická krize, způsobená nepříznivým vývojem na trhu s rybím masem¹² a špatným hospodařením ostrovů. Prudký pokles hrubého domácího produktu, 20% nezaměstnanost, krach dvou faerských bank či emigrace zhruba desetiny obyvatel ostrovů – to byly jen některé z jejích důsledků (viz Einhorn 1999: 22-23; Hamilton, Colocousis, Johansen 2004; Karlsson 2009: 151).

Krize se odrazila také na politickém vývoji. V dubnu 1993 se rozpadla vláda lidovců a sociálních demokratů a do voleb v červenci 1994 vládla levostředová koalice JF, TF a SSF. Dopad krize nejvíce pocítila toho času hlavní vládní strana JF, která mezi lety 1990 a 1994 přišla o polovinu voličů. 15 % hlasů byl její nejhorší výsledek od roku 1932. Značnou část hlasů jí ve volbách 1994 sebralo nově vzniklé Dělnické hnutí (*Verkmannafylkingin*, VF), které založili odboroví předáci a sociální demokraté nespokojení s účinkováním JF ve vládě (Szajkowski 2005: 178). VF obsadilo ve dvaatřicetičlenném Løgtingu za necelých 10 % hlasů tři poslanecká místa a zajistilo si účast ve vládní koalici se sociálními demokraty, unionisty a Stranou samosprávy.

Rok 1994 přinesl parlamentní zastoupení ještě křesťanskodemokratické Straně středu (*Miðflokkurin*, MF). Ta vznikla už v roce 1991 v opozici k tehdejší vládnoucí koalici sociálních demokratů a lidovců (Szajkowski 2005: 176). Ve volbách v roce 1994 získala 6 % hlasů a dvě křesla v Løgtingu.

Vítězem voleb se stali unionisté, kteří jako jediní posílili, a to o 4,5 procentního bodu a dva mandáty, takže disponovali čtvrtinou ze všech poslanců parlamentu. Vedle JF zaznamenali největší propad lidovci a SSF. Obě strany přišly o více než třetinu voličů a zisk 16 % hlasů byl nejhorším výsledkem v historii Lidové strany. U republikánů a KFFFFF nebyly rozdíly oproti předchozím volbám příliš výrazné.

V roce 1998 vypadla z Løgtingu jak KFFFFF, tak i VF. Neúspěch křesťanskodemokratické KFFFFF však nevedl k posílení Strany středu, neboť i ta zaznamenala pokles podpory. Nové příznivce získali především sociální demokraté, lidovci a SSF – všem třem stranám přibyla asi třetina voličů. Volby však vyhráli republikáni, kteří si polepšili o čtyři křesla na osm mandátů

¹² Faerská ekonomika je zcela závislá na rybních lovištích v severním Atlantiku, což ji činí velmi zranitelnou. Právě jejich ochrana a využití stály v roce 1972 za rozhodnutím Løgtingu nevstoupit po boku Dánska do Evropského hospodářského společenství (srov. Einhorn 1999: 21; Šatava 1994: 64). Faeřané vkládají naděje do potenciálních nalezišť ropy ve svých vodách. Dánská administrativa předala práva na tyto zdroje faerské vládě v roce 1992 (blíže viz Karlsson 2009: 152; Einhorn 1999: 24).

a oproti roku 1994 téměř zdvojnásobili počet obdržených hlasů. Nejsilnější vládní subjekt, SF, zaznamenal propad na čtvrté místo před Stranu samosprávy a centristy.

Nespokojenost Faeřanů s dánskou pomocí při řešení hospodářské krize oživila v poslední dekádě 20. století separatistické tendence (srov. Busck, Poulsen 2007: 301-302; Hořejšová 2006: 12; á Rógvi 2004: 39; Einhorn 1999: 23). Podle výzkumů veřejného mínění podporovalo v roce 1998 27 % obyvatel secesi, pro rozšíření autonomie v rámci svazku s Dánskem bylo 43 % Faeřanů. O rok později byla pro odtržení od Dánska už polovina obyvatel ostrovů a čtvrtina Faeřanů požadovala větší autonomii (Ackrén 2006: 227).

Po volbách v roce 1998 sestavili vládu republikáni, lidovci a Strana samosprávy a zahájili vyjednávání s Dánskem o vyhlášení nezávislosti. Dánové však odmítli uznat právo Faeřanů na sebeurčení. Faerská reprezentace se obrátila s žádostí o pomoc při vyjednávání také na Organizaci spojených národů, ale ta jim nevyhověla (á Rógvi 2004: 39-40). Ostrovní vláda zvažovala na květen 2001 vyhlášení referenda o časovém plánu na nezávislost, k níž by došlo nejpozději v roce 2012. Referendum se nakonec neuskutečnilo, neboť Dánové pohrozili rychlým zastavením finančních dotací, které Faerské ostrovy od dánské vlády každoročně dostávají¹³ (Hořejšová 2006: 14; Jensen 2003: 177-178).

Přestože volby v roce 2002 vyhrála Unionistická strana, vládní koalici zformovaly stejné subjekty jako o čtyři roky dříve. Aby získaly parlamentní většinu, musely tentokrát přibrat Stranu středu. Koalice se však v souvislosti s finančním skandálem premiéra a lidoveckého předsedy Annfina Kallsberga koncem roku 2003 rozpadla (viz Nordic News 2003).

Po předčasných volbách v lednu 2004, kdy v počtu obdržených hlasů opět zvítězila Unionistická stran, se k moci dostala koalice složená z lidovců, sociálních demokratů a unionistů. Premiérem se stal předseda JF Jóannes Eidesgaard. Cílem nové vlády nebyla nezávislost ostrovů, nýbrž další rozšiřování autonomie v rámci svazku s Dánskem, k čemuž došlo v roce 2005 (viz The Assumption Act of Matters and Fields of Responsibility by the Faroese Authorities a také Act on Faroese Foreign Policy Powers).

V tomto volebním období také propukly spory týkající se práv homosexuálů. Faerské ostrovy byly kritizovány severskými zeměmi a organizací Amnesty International za nedostatečnou legislativu, jež by postihovala diskriminaci kvůli odlišné sexuální orientaci (viz např. Nordic News 2006a, 2006b nebo The Copenhagen Post 2006a, 2006b). Zatímco zejména obě socialistické

¹³ Dánsko každoročně dotuje Faery šesti sty miliony dánských korun (DKK). Před rokem 2002 to byla dokonce necelá miliarda DKK, což představovalo zhruba třetinu všech faerských příjmů (viz á Rógvi 2004: 39 a 17).

strany usilovaly o přijetí zákona, který by posílil práva gayů a lesbiček, konzervativní lidovci a křesťanskodemokratičtí centristé se stavěli ostře proti. Jednotný názor však nepanoval ani uvnitř stran, například jeden z republikánských poslanců kvůli odlišnému postoji stranu opustil a přidal se ke křesťanským demokratům. Projednávání antidiskriminačního zákona v roce 2006 tak naznačilo možný potenciál konfliktní linie stát versus církev.

Volby v lednu 2008 vyhrála Republikánská strana se ziskem 23,3 % hlasů. Oproti roku 2004 výrazně vzrostl podíl voličů hlasujících pro independentistické a obě malé strany, stranické spektrum však od roku 1998 zůstává neměnné. Koaliční vládu sestavili republikáni, sociální demokraté a centristé, kteří v triatřicetičlenném Løgtingu disponovali sedmnácti poslanci (TF připadlo osm mandátů, JF šest a MF tři). Jejím předsedou se stal opět Jóannes Eidesgaard.

Většinová vláda ovšem vydržela jen půl roku, když ji v srpnu přestal podporovat jeden ze sociálnědemokratických poslanců (viz *The Copenhagen Post* 2008). Koalici se sice podařilo vyjednat podporu Strany samosprávy, ale po osobním sporu mezi předsedy sociálních demokratů a republikánů se menšinová vláda v září 2008 rozpadla (viz *Politiken.dk* 2008). Novou exekutivní koalici sestavila Strana rovnosti společně s unionisty a lidovci (každá strana obsadila tři ministerské posty), čímž tyto tři subjekty obnovily vládní spolupráci z období let 2004–2008. Premiérem se stal unionistický předseda a bývalý fotbalový reprezentant Kaj Leo Johannesen. Jedním z cílů vlády je získat pro Faerské ostrovy členství v Evropském sdružení volného obchodu (EFTA) a posílit spolupráci s Evropskou unií i v jiných oblastech než jen v obchodní (Johannesen 2009).

Umírněný, nebo polarizovaný pluralismus?

Umírněný pluralismus se pojí s formátem (počtem) tří až pěti nebo šesti relevantních¹⁴ stran, mezi nimiž existuje malá ideologická vzdálenost. Všechny strany jsou orientovány na vládnutí a mají potenciál stát se vládními stranami. Hlavním předpokladem umírněného pluralismu jsou koaliční vlády, neboť žádná ze stran nedosahuje absolutní většiny. U moci se střídají dvě alternativní koalice. Struktura umírněného pluralismu je bipolární, soutěž však zůstává dostředivá a mechanismus systému vede k umírněné politice (Sartori 2005: 190-192).

¹⁴ Strana je relevantní, pokud má potenciál buď koaliční (může být vhodná a potřebná pro sestavení vládní většiny), nebo vyděračský (jako vládní partner je nepřijatelná a ovlivňuje taktiku, případně i směr stranické soutěže) (Sartori 2005: 126-128).

Typ stranického systému označovaný jako polarizovaný pluralismus obvykle předpokládá formát více než pěti nebo šesti relevantních stran (Sartori 2005: 136). Pro tento typ systému je charakteristických následujících osm znaků (Sartori 2005: 136-146):

- 1) přítomnost antisystémové strany, která podkopává legitimitu režimu, k němuž stojí v opozici;
- 2) existence dvoustranných opozic, které se navzájem vylučují, a proto se nemohou spojit;
- 3) podél pravolevé dimenze je metrický střed systému obsazený;
- 4) polarizace a velká ideologická vzdálenost mezi stranami;
- 5) převládání odstředivých sklonů nad dostředivými;
- 6) převaha ideologického fundamentalismu nad pragmatismem;
- 7) přítomnost nezodpovědných opozic, které nemají šanci stát se vládními stranami, a proto dochází pouze k periferním obměnám vládních koalic;
- 8) politika trumfování, tzn. strany nabízejí stále více než druzí nebo slibují nesplnitelné, aniž by se za své sliby musely někdy zodpovídat.

Aplikaci této typologie na stranický systém Faerských ostrovů komplikuje Sartoriho premisa jednorozměrného zjednodušení, tedy předpoklad, že jediným relevantním rozměrem stranické soutěže je soupeření na ose levice versus pravice. Faerský systém stran je totiž založen nejen na socioekonomické ose, ale i na konfliktní linii centrum versus periferie.

Tabulka č. 1. Umístění současných parlamentních stran v dvoudimenzionálním modelu faerské politiky.

<i>Konfliktní linie centrum vs. periferie</i>	<i>Socioekonomická konfliktní linie</i>		
	levice		pravice
unionisté	JF	MF, SSF	SF
independentisté	TF		FF

Zkratky: JF – Strana rovnosti, SF – Unionistická strana, SSF – Strana samosprávy, FF – Lidová strana, TF – Republikánská strana, MF – Strana středu.

Zdroj: Hoff, West 2008: 214 (upraveno).

Z hlediska počtu relevantních stran se faerský stranický systém nacházel po většinu svého multipartistického období na kritické hranici pěti až šesti stran.¹⁵ Proti jeho přiřazení k typu polarizovaného pluralismu lze argumentovat především absencí bipolární nezodpovědné antisystémové opozice, neboť všechny strany jsou orientovány na vládnutí a každá z nich se

¹⁵ V letech 1928–1936 působily na Faerských ostrovech tři, v letech 1936–1950 čtyři a v letech 1994–1998 osm relevantních stran.

minimálně dvakrát stala součástí vládní koalice, dále pak převahou pragmatismu nad ideologickým fundamentalismem.

Vládní koalice začaly na Faerských ostrovech vznikat v roce 1948, kdy exekutivní pravomoci přešly z dánského guvernéra na nově ustavenou faerskou vládu. Rozdílné postoje k socioekonomickým tématům a otázce vztahu s Dánskem nebyly překážkou při tvorbě exekutivních koalic, a tak vládu často sestavovaly strany zastávající zcela odlišné pozice. Čistě proautonomní nebo třeba čistě levicové koalice byly spíše výjimkou.¹⁶

Na Faerských ostrovech jen těžko najdeme převládající vzorce interakce politických stran. Nejčastější koaliční formuli představuje spolupráce sociálních demokratů, unionistů a Strany samosprávy, kteří spolu čtyřikrát vládli v letech 1948–1974. Drtivá většina dalších možných vládních koalic se uskutečnila jednou až dvakrát.

I přes ideologické rozdíly jsou jednotlivé strany schopny navzájem spolupracovat. Pět nejstarších subjektů (unionisté, Strana samosprávy, sociální demokraté, lidovci a republikáni), jež kromě Strany samosprávy představují čtyři hlavní politické formace, se ve vládě v různých kombinacích dosud potkalo pětkrát až sedmkrát, s výjimkou republikánů a unionistů, kteří se nacházejí na protilehlých koncích obou štěpících linií a kteří spolu vládli pouze krátce v letech 1989–1990. Koaliční vlády jsou přitom relativně stabilní, od listopadu 1950 do září 2008 vydržela exekutivní koalice v průměru více než tři roky, přičemž řádné volební období je čtyřleté.

Z výše popsaného vyplývá, že faerský stranický systém nemá bipolární strukturu a že nedochází k víceméně pravidelné úplné obměně dvou alternativních vládních koalic, což problematizuje přiřazení tohoto systému stran k typu umírněného pluralismu.

Přestože je střed systému obsazený, jsou Strana samosprávy, Strana středu a dříve i KFFFF při sestavování vládních koalic postradatelné. Mechanismus systému vede k umírněné politice a všechny strany mají potenciál stát se součástí exekutivní koalice. Faerský stranický systém tak svými charakteristikami neodpovídá zcela ani jednomu ze Sartoriho typů, blíže má však k umírněnému pluralismu.

Profily současných parlamentních stran

Unionistická strana (*Sambandsflokkurin*, SF) je nejstarší faerská strana, která vznikla v roce 1906. Jedná se o pravicově liberální formaci, která podporuje úzké vztahy s Dánskem

¹⁶ Proautonomní vlády fungovaly na Faerských ostrovech v letech 1962–1966, 1988–1989 a 1998–2004. Levicové koalice existovaly jen krátce v letech 1993–1994 a v roce 2008 (viz tabulka č. 4 v příloze).

a Evropskou unií (Johannesen 2009). Jako hlavní argument proti nezávislosti uvádí vysoké daně, kterými by se muselo kompenzovat zastavení přísunu dánských dotací (Mørkøre 1991: 64-65). V Severské radě je součástí centristické skupiny.

Strana samosprávy (*Sjálvstýrisflokkurin*, SSF) je sociálně liberální subjekt. Vznikla rovněž v roce 1906 (někdy bývá za oficiální rok vzniku uváděn letopočet 1909) a požadovala silnější pozici Løgtingu, který byl v té době pouze poradním orgánem dánských autorit ovládajících Faerské ostrovy. Dále usilovala o zrovnoprávnění faerského jazyka s dánštinou. Po dosažení faerské autonomie a vzniku dalších národoveckých formací (lidovci a zejména republikáni) se strana v otázce nacionalismu posunula na středové pozice. Její centristické postavení z ní učinilo častého koaličního partnera různých stran. SSF byla součástí vládních koalic nepřetržitě v letech 1954–1974, 1980–1989 a 1993–2004. V Severské radě je členem centristické skupiny.

Strana rovnosti (*Javnaðarflokkurin*, JF) je sociálně demokratická formace existující od roku 1925, v Løgtingu zasedá od roku 1928. Strana podporuje mezilidskou solidaritu, svobodu, rovnost práv a příležitostí a udržitelný růst (viz The Faroe Islands for All – Society is Humanity). V otázce vztahu Faerských ostrovů a Dánska patří spíše k unionistům. V Severské radě se podílí na činnosti sociálnědemokratické skupiny.

Lidová strana (*Fólkaflokkurin*, FF) je liberálně-konzervativní a nezávislost podporující subjekt, který vznikl v roce 1940 sloučením konzervativní Strany obchodu a pravicové frakce Strany samosprávy. Ve stejném roce se lidovci poprvé objevili na půdě faerského parlamentu. Strana podporuje soukromou iniciativu v ekonomice a snižování daní, klade důraz na právní stát, osobní svobodu a odpovědnost jednotlivce a neopomíná ani význam křesťanských hodnot. V roce 1987 se stala plnoprávným členem Evropské demokratické unie (EDU) (Fiala, Mareš, Sokol 2007: 53), v Severské radě pracuje v rámci konzervativní skupiny.

Republikánská strana (*Tjóðveldisflokkurin*, TF) je socialistická formace požadující secesi od Dánska a ustavení faerské republiky. Vznikla v roce 1948 a odvolávala se na výsledek referenda z roku 1946, kdy se těsná většina Faeřanů vyslovila pro nezávislost ostrovů. TF v Løgtingu zasedla poprvé v roce 1950. Strana měla původně podporu zejména mezi rybáři, kteří požadovali rozšíření a ochranu lovišť kolem ostrovů. Republikáni proto odmítali vstup do Evropského hospodářského společenství, neboť by Faery ztratily kontrolu nad oblastmi rybolovu (Mørkøre 1991: 63). V Severské radě je TF součástí levicové socialistické zelené skupiny.

Strana středu (*Miðflokkurin*, MF) je křesťansko-konzervativní subjekt, který vznikl v roce 1991 a v Løgtingu poprvé zasedl o tři roky později. Strana prosazuje náboženské a morálně-etické hodnoty (staví se proti právům homosexuálů či potratům), nemalou pozornost věnuje sociální

problematicke. Součástí vládní koalice byla zatím jen krátce v letech 2002–2004 a 2008. V Severské radě je členem centristické skupiny.

Závěr

Cílem tohoto textu bylo přiblížit vývoj a proměny stranického systému od počátku 20. století do současnosti, určit hlavní konfliktní linie a pokusit se přiřadit faerský systém stran k jednomu ze Sartoriho typů stranických systémů.

Aplikaci Sartoriho typologie na stranický systém Faerských ostrovů komplikuje premisa jednorozměrného zjednodušení. Faerský systém stran je totiž založen nejen na socioekonomické ose, ale i na konfliktní linii centrum versus periferie. Od roku 1950 se formát – s výjimkou krátkého vychýlení v letech 1994–1998 směrem k extrémnímu pluralismu – pohyboval na kritické hranici pěti až šesti stran. Vládní koalice existují na Faerských ostrovech od roku 1948, kdy exekutivní pravomoci přešly z dánského guvernéra na nově ustavenou faerskou vládu. Soutěž sice nemá bipolární strukturu a u moci se nestřídají dva soupeřící bloky, avšak všechny strany jsou orientovány na vládnutí. V systému schází bipolární nezodpovědné antisystémové opozice a převažuje pragmatismus nad fundamentalismem. I přes ideologické rozdíly jsou jednotlivé politické subjekty schopny navzájem spolupracovat (snad jen s výjimkou republikánů a unionistů, kteří se nacházejí na protilehlých koncích obou štěpících linií a kteří spolu vládli pouze krátce v letech 1989–1990) a vytvářet relativně stabilní koaliční vlády. To je zřejmě dáno malou početností faerské politické obce. I s vědomím těchto výhrad lze Faerské ostrovy přiřadit ke kategorii umírněného pluralismu, byť jeho podmínky nejsou zdaleka naplněny dokonale.

Literatura a prameny

- á Rógvi, K. (2004): The Land of Maybe. A Survey of Faroese Constitutional History, in: S. Skaale (ed.): *The Right to National Self-Determination. The Faroe Islands and Greenland*, Leiden – Boston, Martinus Nijhoff Publishers, pp. 13-48.
- Ackrén, M. (2006): The Faroe Islands: Options for Independence, *Island Studies Journal*, Vol. I, No. 2, pp. 223-238, on-line text <<http://vre2.upei.ca/sites/vre2.upei.ca/islandstudies.ca/files/u2/ISJ-1-2-2006-Ackren-article.pdf>>.
- Act on Faroes Foreign Policy Powers*, on-line text <<http://www.tinganes.fo/Default.aspx?ID=1598>>.
- Act on the Home Government of the Faroes*, on-line text <<http://www.tinganes.fo/Default.aspx?ID=201>>.
- Adolf Hansen*, Wikipedia, den fria encyklopedin, on-line text <http://sv.wikipedia.org/wiki/Adolf_Hansen>.
- Busck, S. – Poulsen, H. (2007, eds): *Dějiny Dánska*, Praha, Nakladatelství Lidové noviny.
- Einhorn, E. S. (1999): Wet and Windy Politics: The Faroe Islands in the 1990s, *Scandinavian Review*, Vol. LXXXVII, No. 2, pp. 19-26.

- Fiala, P. – Mareš, M. – Sokol, P. (2007): *Eurostrany. Politické strany na evropské úrovni*, Brno, Barrister & Principal.
- Grímsson, Ó. R. (1978): Peripheries and Nationalism: The Faroes and Greenland, *Scandinavian Political Studies*, Vol. I, No. 4, pp. 315-327.
- Hagstova Føroya – Population and Elections, on-line zdroj <http://www.hagstova.fo/portal/page/portal/HAGSTOVAN/Statistics_%20Faroe_Islands/Statistics/Population%20and%20elections>.
- Hamilton, L. – Colocousis, C. R. – Johansen, S. T. F. (2004): Migration from Resource Depletion: The Case of the Faroe Islands, *Society and Natural Resources*, Vol. XVII, No. 5, pp. 443-453.
- Hoff, J. – West, H. F. (2008): Citizenship in the Faroe Islands: Participant, Parochial or Colonial?, *Scandinavian Political Studies*, Vol. XXXI, No. 3, pp. 311-332.
- Hořejšová, T. (2006): *Diskuse o budoucím statusu Faerských ostrovů – posilování autonomie, či nezávislost?*, Pražské sociálně vědní studie, TER-019, on-line text <http://publication.fsv.cuni.cz/attachments/86_Horejsova.pdf>.
- Jensen, J. A. (2003): The Position of Greenland and the Faroe Islands Within the Danish Realm, *European Public Law*, Vol. IX, No. 2, pp. 170-178.
- Johannesen, K. L. (2009): *The Faroes in a Globalized World – Opportunities and Challenges*, Lecture held by the Prime Minister, Kaj Leo Johannesen at the University of Iceland 16 of October 2009, on-line text <<http://www.tinganes.fo/Default.aspx?ID=435&M=News&PID=1022&NewsID=2359>>.
- Jonsson, I. (1995): *West-Nordic Countries in Crisis: Neo-structuralism, Collective Entrepreneurship and Microsocieties Facing Global Systems of Innovation*, Copenhagen, Institute of Organization and Industrial Sociology.
- Karlsson, A. (2009): Sub-National Island Jurisdictions as Configurations of Jurisdictional Powers and Economic Capacity: Nordic Experiences from Åland, Faroes and Greenland, *Island Studies Journal*, Vol. IV, No. 2, pp. 139-162, on-line text <<http://vre2.upei.ca/sites/vre2.upei.ca/islandstudies.ca/files/ISJ-4-2-2009-Karlsson.pdf>>.
- Kristiligi Fólkafløkkurin, Føroya Framburðs-og Fiskivinnuflokkur, Wikipedia, den fria encyklopedin, on-line text <http://sv.wikipedia.org/wiki/Kristiligi_F%C3%B3lkaflokkurin,_F%C3%B8roya_Frambur%C3%B0s-og_Fiskivinnuflokkur>.
- Landsbanki Føroya (2007): *Information Memorandum 2007*, on-line text <<http://landsbank.fo/Default.asp?action=visdokument&FilID=239&window=popup>>.
- Landsbanki Føroya (2008): *Information Memorandum 2008*, on-line text <<http://landsbank.fo/Default.asp?action=visdokument&FilID=263&window=popup>>.
- Mørkøre, J. (1991): Class Interests and Nationalism in Faroese Politics, *North Atlantic Studies*, Vol. III, No. 1, pp. 57-67.
- Nordic News (2003): Political Crisis in the Faroes, *Nordic News*, 04. 12. 2003, on-line text <<http://www.norden.org/webb/news/news.asp?id=3449&lang=6>>. [ověřeno ke dni 20. 01. 2010]
- Nordic News (2006a): „Insult to the Faroese Nation“, *Nordic News*, 01. 11. 2006, on-line text <<http://www.norden.org/en/news-and-events/news/201c2019insult-to-the-faroese-nation2019201d/>>.
- Nordic News (2006b): Criticism of Faroese Attitude to Gays, *Nordic News*, 31. 10. 2006, on-line text <<http://www.norden.org/en/news-and-events/news/criticism-of-faroese-attitude-to-gays/>>.
- Parties and Elections in Europe – Faroes*, on-line zdroj <<http://www.parties-and-elections.de/faroes2.html>>.

- Petersson, O. (1994): *The Government and Politics of the Nordic Countries*, Stockholm, Fritzes.
- Politiken.dk (2008): Færøsk regering opløst efter strid om lokale, *Politiken.dk*, 15. 09. 2008, on-line text <<http://politiken.dk/indland/article567915.ece>>.
- Sartori, G. (2005): *Strany a stranické systémy. Schéma pro analýzu*, Brno, Centrum pro studium demokracie a kultury.
- Šatava, L. (1994): *Národnostní menšiny v Evropě*, Praha, Nakladatelství Ivo Železný.
- Szajkowski, B. (2005, ed.): *Political Parties of the World*, London, John Harper Publishing.
- The Assumption Act of Matters and Fields of Responsibility by the Faroese Authorities*, on-line text <<http://www.tinganes.fo/Default.aspx?ID=6845>>.
- The Copenhagen Post (2006a): Laws Challenging Persecution of Homosexuals Are Facing Hard Opposition in the Ultra-conservative Faeroe Islands, *The Copenhagen Post*, 30. 11. 2006, on-line text <<http://www.cphpost.dk/news/politics/90-politics/6746.html>>.
- The Copenhagen Post (2006b): The Faeroese Parliament Has Voted by a Narrow Margin Wednesday to Extend Legal Protection against Discrimination to Homosexuals, *The Copenhagen Post*, 21. 12. 2006, on-line text <<http://www.cphpost.dk/news/1-latest-news/6529.html>>.
- The Copenhagen Post (2008): New Minority Government for Faeroe Islands, *The Copenhagen Post*, 13. 08. 2008, on-line text <<http://www.cphpost.dk/news/politics/90-politics/748.html>>.
- The Faroe Islands for All – Society is Humanity*, on-line text <http://www.j.fo/fundamental+viewpoint+manifesto.html#content_link>.
- Wylie, J. (1986): *The Faroe Islands. Interpretations of History*, Lexington, The University Press of Kentucky.

Uvedené elektronické zdroje ověřeny ke dni 09. 11. 2010.

Příloha

Tabulka č. 2. Výsledky voleb do Løgtingu v letech 1906–2008 (hlasů v %).

Rok	FF	SF	JF	SSF	TF	KFFFF	MF	VF	ostatní ^a
1906	-	62,4	-	37,6	-	-	-	-	-
1908 ^b	-	66,1	-	33,9	-	-	-	-	-
1910 ^c	-	72,3	-	24,3	-	-	-	-	3,4
1912 ^b	-	52,3	-	41,6	-	-	-	-	6,0
1914 ^c	-	52,8	-	47,2	-	-	-	-	-
1916 ^b	-	37,9	-	51,7	-	-	-	-	10,4
1918	-	50,3	-	49,7	-	-	-	-	-
1920	-	58,4	-	41,6	-	-	-	-	-
1924	-	58,7	-	39,1	-	-	-	-	2,2
1928	-	46,1	10,6	42,3	-	-	-	-	1,0
1932	-	50,1	10,5	37,3	-	-	-	-	2,0
1936	8,1 ^d	33,7	24,0	34,2	-	-	-	-	-
1940	24,7	32,3	23,9	16,2	-	-	-	-	2,9
1943	41,5	28,3	19,9	10,4	-	-	-	-	-
1945	43,4	24,4	22,8	9,4	-	-	-	-	-

1946	40,9	28,7	28,1	-	-	-	-	-	2,3
1950	32,3	27,3	22,4	8,2	9,8	-	-	-	-
1954	20,9	26,0	19,8	7,1	23,8	-	-	-	2,5
1958	17,8	23,7	25,8	5,9	23,9	2,9	-	-	-
1962	20,2	20,3	27,5	5,9	21,6	4,4	-	-	-
1966	21,6	23,7	27,0	4,9	20,0	2,8	-	-	-
1970	20,0	21,7	27,2	5,6	21,9	3,5	-	-	-
1974	20,5	19,1	25,8	7,2	22,5	2,5	-	-	2,5
1978	17,9	26,3	22,3	7,2	20,3	6,1	-	-	-
1980	18,9	23,9	21,7	8,4	19,0	8,2	-	-	-
1984	21,6	21,2	23,4	8,5	19,5	5,8	-	-	-
1988	23,2	21,2	21,6	7,1	19,2	5,5	-	-	2,1
1990	21,9	18,9	27,5	8,8	14,7	5,9	-	-	2,3
1994	16,0	23,4	15,3	5,6	13,7	6,3	5,8	9,5	4,3
1998	21,3	18,1	21,9	7,6	23,8	2,5	4,1	0,8	-
2002	20,8	26,0	20,9	4,4	23,7	-	4,2	-	-
2004	20,6	23,7	21,8	4,6	21,7	-	5,2	-	2,4
2008	20,1	21,0	19,3	7,2	23,3	-	8,4	-	0,7

Zkratky: JF – Strana rovnosti, SF – Unionistická strana, SSF – Strana samosprávy, FF – Lidová strana, TF – Republikánská strana, VF – Dělnické hnutí, MF – Strana středu, KFFFF – Křesťanská lidová strana, Faerská pokroková a rybářská strana (do r. 1978 Pokroková strana, v letech 1978 až 1984 Pokroková a rybářská strana).

Zdroj: Hagstova Foroya – Population and Elections.

Poznámky:

^a do roku 1954 včetně se jedná především o zisky nezávislých kandidátů

^b jižní polovina ostrovů

^c severní polovina ostrovů

^d jedná se o zisk Strany obchodu

Tabulka č. 3. Výsledky voleb do Løgtingu v letech 1945–2008 (počty mandátů).

Rok	FF	SF	JF	SSF	TF	KFFFF	MF	VF	ostatní
1945	11	6	6	2	-	-	-	-	-
1946	8	6	4	-	-	-	-	-	-
1950	8	7	6	2	2	-	-	-	-
1954	6	7	5	2	6	-	-	-	1 ^a
1958	5	7	8	2	7	1	-	-	-
1962	6	6	8	2	6	1	-	-	-
1966	6	6	7	1	5	1	-	-	-
1970	5	6	7	1	6	1	-	-	-
1974	5	5	7	2	6	1	-	-	-
1978	6	8	8	2	6	2	-	-	-
1980	6	8	7	3	6	2	-	-	-
1984	7	7	8	2	6	2	-	-	-
1988	8	7	7	2	6	2	-	-	-
1990	7	6	10	3	4	2	-	-	-
1994	6	8	5	2	4	2	2	3	-
1998	8	6	7	2	8	-	1	-	-

2002	7	8	7	1	8	-	1	-	-
2004	7	7	7	1	8	-	2	-	-
2008	7	7	6	2	8	-	3	-	-

Zkratky: JF – Strana rovnosti, SF – Unionistická strana, SSF – Strana samosprávy, FF – Lidová strana, TF – Republikánská strana, VF – Dělnické hnutí, MF – Strana středu, KFFFFF – Křesťanská lidová strana, Faerská pokroková a rybářská strana (do r. 1978 Pokroková strana, v letech 1978 až 1984 Pokroková a rybářská strana).

Zdroj: Parties and Elections in Europe – Faroes.

Poznámka:

^a nezávislý kandidát

Tabulka č. 4. Složení exekutivních koalic na Faerských ostrovech od roku 1948.

Období	Složení koalice
1948–1950	JF, SF, SSF
1950–1954	FF, SF
1954–1958	FF, SF, SSF
1958–1962	JF, SF, SSF
1962–1966	FF, TF, KFFFFF, SSF
1966–1970	JF, SF, SSF
1970–1974	JF, SF, SSF
1974–1978	FF, JF, TF
1978–1980	FF, JF, TF
1980–1984	FF, SF, SSF
1984–1988	JF, TF, KFFFFF, SSF
1988–1990	FF, TF, KFFFFF (do června 1989), SSF (do června 1989), SF (od června 1989)
1990–1994	JF, FF (do dubna 1993), TF (od dubna 1993), SSF (od dubna 1993)
1994–1998	JF, SF, SSF, VF
1998–2002	TF, FF, SSF
2002–2004	TF, FF, SSF, MF
2004–2008	JF, FF, SF
od r. 2008	JF, TF (do září 2008), MF (do září 2008), FF (od září 2008), SF (od září 2008)

Zkratky: JF – Strana rovnosti, SF – Unionistická strana, SSF – Strana samosprávy, FF – Lidová strana, TF – Republikánská strana, VF – Dělnické hnutí, MF – Strana středu, KFFFFF – Křesťanská lidová strana, Faerská pokroková a rybářská strana (do r. 1978 Pokroková strana, v letech 1978 až 1984 Pokroková a rybářská strana).

Zdroj: sestaveno podle Szajkowski 2005: 176-178; Landsbanki Føroya 2007: 13, 2008: 11.